

SAAMO

Limburg

2023

JAARVERSLAG

 samen
uitsluiting
aanpakken

SAAMO Limburg vzw
Marktplein 9 bus 21
3550 Heusden-Zolder
www.saamolimburg.be

samen maken we het verschil

SAAMO Limburg is nodig, helaas meer dan ooit. Het voorbije jaar hebben we met creativiteit en veerkracht het beste van onszelf gegeven.

De maatschappelijke uitdagingen die mensen in een kwetsbare positie elke dag zo hard treffen zijn er in 2023 niet minder om geworden. Of het nu gaat om wonen of eenzaamheid, om dienstverlening of onderwijs, om digitalisering of mobiliteit, om zinvol werk of toenemende polarisering ... SAAMO Limburg ligt er wakker van.

Dit jaarverslag is een bundeling van onze acties en initiatieven. Met hun enthousiasme en doorzettingsvermogen zorgden de SAAMO-medewerkers er het afgelopen jaar voor dat niemand aan de zijlijn bleef staan en dat beleidsmakers hun ogen niet konden sluiten voor wie het moeilijk heeft in de samenleving.

Dat blijft ook de grootste uitdaging voor 2024. Een bijzonder jaar waarin we zowel Europees, federaal, Vlaams en lokaal onze stem mogen uitbrengen. En die stem zal op verschillende vlakken bepalend zijn: welke partijen aan het roer zullen staan, hoeveel middelen er beschikbaar zullen zijn voor ons werk en, nog belangrijker, welke inhoudelijke keuzes de beleidsmakers zullen maken, in het bijzonder rekening houdend met onze doelgroep.

Via leders Stem Telt brengt SAAMO Limburg een breed consortium van middenveldpartners, welzijnspartners en zorgpartners in beweging om mensen bewust te laten stemmen en de stem van kwetsbare groepen te laten weerklinken. Via een breed gedragen statement en dialoogmomenten met politici beschrijven meer dan 50 Limburgse partners de ingrediënten voor een sterk lokaal sociaal beleid. En dat is meer dan ooit nodig.

SAAMO Limburg ondersteunt steden en gemeenten met een unieke aanpak. We zetten samen een koers uit om welzijn, sterke buurten en sociale rechten te verankeren in het lokaal beleid. Vanuit de specifieke uitdagingen van een stad, gemeente en kwetsbare doelgroepen bieden we oplossingen die perfect aansluiten bij de lokale noden. Nieuwsgierig naar de mogelijkheden? Met een kompas en vele inspirerende praktijken onder de arm mag elk lokaal bestuur binnenkort een bezoekje van ons verwachten. Samen kunnen en willen we werk maken om uitsluiting aan te pakken.

Ivo Clerix, voorzitter

Claudia Mellebeek, algemeen directeur

een jaar samengevat in cijfers

57 PROJECTEN

994 partners

666 oplossingsactoren

78.638 deelnames aan activiteiten van SAAMO Limburg: groepssamenkomsten, werkgroepen, info- en vormingsmomenten

31 beleidsdossiers

1.223 beleidscontacten

overeenkomsten met lokale besturen

43 overeenkomsten bij 21 lokale besturen

2 miljoen euro investeringen

STRATEGIE

BUURTEN & STEDEN

16 buurtopbouwwerkprojecten

34.013 activiteitdeelnames

Samenwerking met 322 partners

SOCIALE BESCHERMING

27 dienstverleningsprojecten

(waarvan 13 Zorgzame Buurten)

36.239 activiteitdeelnames

Samenwerking met 406 partners

ONDERWIJS

5 onderwijsprojecten

7.947 activiteitdeelnames

Samenwerking met 87 partners

WONEN

9 wonen-projecten

439 activiteitdeelnames

Samenwerking met 179 partners

SAAMO Limburg

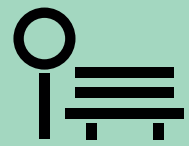
88 medewerkers

52,3 % heeft 15 jaar ervaring of meer.

Ook jong talent kreeg groeikansen:

23 medewerkers met minder dan 5 jaar ervaring.

688 vrijwilligers

aan de slag met signalen van mensen in kwetsbare posities

Digitale kloof verkleinen

Op tal van plaatsen in Limburg ondersteunden we initiatieven om mensen in kwetsbare posities te helpen bij de digitalisering. Samen met lokale partners werkten we met digipunten en digibiebs. In onze basisvoorzieningen boden we dagdagelijkse ondersteuning en organiseerden we workshops om digitale vaardigheden te versterken.

We startten ook met digitale hulp aan huis. Opbouwwerker Kelly is digibuddy bij de stad Hasselt. Ze gaat langs bij inwoners met digitale vragen die niet naar een digipunt kunnen gaan. Ook verkleint ze de drempel naar de vaste digipunten. Ze bemant de mobiele digipunten op stadsevenementen en op plaatsen waar veel maatschappelijk kwetsbare groepen komen zoals de voedselbank. Alle signalen die Kelly tijdens haar activiteiten opvangt, bezorgt ze aan de dienst digitalisering zodat die het aanbod kan aanpassen aan de noden van de inwoners.

Sensibiliseren met verhalen

Armoedevormingen waarin ervaringsdeskundigen het woord nemen, getuigenissen in beleidsdossier, podcasts met verhalen, audio-opnames van vrijwilligers bij de expo over 30 jaar SAAMO Limburg ... We gebruiken meer en meer de kracht van verhalen om begrip te creëren voor de impact van sociale uitsluiting.

Door de verhalen van maatschappelijke kwetsbaarheid te delen geven we een stem aan mensen die vaak genegeerd worden. Deze verhalen zijn niet alleen een krachtig middel voor bewustwording. Ze tonen ook de veerkracht en vastberadenheid van mensen die dagelijks worstelen met uitsluiting. Verhalen kunnen een empathische brug slaan en inspireren om samen te werken aan een samenleving die gebaseerd is op inclusie, respect en gelijkheid.

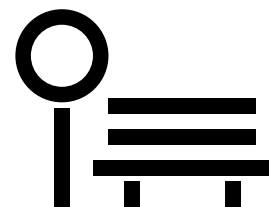
Een kijkje achter de schermen toont de kracht van opbouwwerk

Wat is opbouwwerk precies? Je weet het pas echt als je onze projecten bezoekt. Daarom nodigden we voor onze 30ste verjaardag beleidsmakers, bekende figuren en invloedrijke personen uit in ons kloppend hart: onze buurten en verenigingen. Daar waren ze getuige van de impact die opbouwwerkers hebben en knoopten fijne, constructieve gesprekken aan met mensen in een maatschappelijk kwetsbare positie.

Zo bezochten Noël Slangen, Filip Giraldo en Raf Drieskens elk een project. Ook de uit Limburg afkomstige comedian Erhan Demirci was één van de bezoekers. Hij ging in gesprek met opbouwwerker Hester en de bewoners en vrijwilligers van buurt- en opbouwwerk Sledderlo in Genk. "Ik sta helemaal achter jullie", wist hij nadien te zeggen.

4 strategische thema's

Buurten & steden

In de buurtopbouwprojecten in Genk, Beringen, Houthalen-Helchteren, Tongeren, Dilsen-Stokkem, Bilzen en Pelt zetten we in op de sociale grondrechten van bewoners zodat ze hun rechten maximaal kunnen realiseren. Met allerlei initiatieven bevorderden we het aangenaam samenleven in buurten met een rijke diversiteit aan bewoners. We stimuleerden bewoners om hun eigen leefomgeving mee vorm te geven en spoorden lokale besturen aan om rekening te houden met signalen en ideeën uit de buurt.

In Hamont-Achel, Oudsbergen, Pelt en Zutendaal maakten we een uitgebreide buurtanalyse. Zo kan het lokaal bestuur op de juiste noden inspelen.

“Het Inloophuis is dankzij SAAMO een bruisende plek geworden in het hart van de cité. Inwoners met verschillende leeftijden en achtergronden vinden hun weg naar het buurthuis. Een plek waar professionele welzijnspartners hun steentje bijdragen aan het versterken van Beringenaren. Van de VDAB tot het Repair Café, het aanbod is sterk uitgebreid dankzij de inzet van buurtwerkers Liesbeth en Patrick. Daarnaast mogen we trots zijn op alle vrijwilligers die een drijvende kracht zijn achter de werking van het Inloophuis. Het buurthuis wordt gedragen door en voor buurtbewoners.”

Cecile Jannes

deskundige diversiteit, stad Beringen

“Fietsen vergroot de basismobiliteit en zorgt daarvoor voor een betere toegang tot gezondheidszorg, tewerkstelling, vrijetijdsparticipatie ... Zeker waar het openbaar vervoer te wensen over laat of voor mensen die geen auto en/of geen rijbewijs hebben, kan de fiets van levensgroot belang zijn.

We zien vaak dat vooral vrouwen met een migratieachtergrond geen goede basismobiliteit hebben en vaak ook niet kunnen fietsen of geen eigen fiets hebben. Dit komt hun participatie aan het maatschappelijk leven in al haar vormen zeker niet ten goede.

Daarom zette SAAMO in de wijk Meulenberg een fietsproject op poten, samen met lokale buurtwerkingen, de Kindcampus, de Fietsbieb, de kringwinkel, de gemeente en het OCMW. Dit is een mooi, geslaagd project, mogelijk gemaakt door een fijne samenwerking tussen vele diensten en instanties, professionele krachten en vrijwilligers.”

Hilde Stulens

maatschappelijk werker Sociaal Huis,
Houthalen-Helchteren

“Wekelijkse ‘Bruisende Babbels’ brengen meertalige ouders van de school VBS Westakker in Beverlo samen om informeel Nederlands te leren onder begeleiding van Ligo (Centrum voor Basiseducatie). Het initiatief vergroot niet enkel hun zelfvertrouwen in schoolcontacten, maar ook hun inzicht in de schoolcultuur. De leerkrachten leren de ouders beter kennen, waardoor ze hun communicatie beter kunnen afstemmen op anderstalige gezinnen. Opbouwster Liesbeth ging via een voortraject op zoek naar moeders die ze nu wekelijks bij Bruisende Babbels ziet. We streven naar een duurzaam aanbod en brengen bezoeken aan initiatieven zoals de praatgroep van Vriend en Taal die samenkomt in het Inloophuis dat SAAMO ook ondersteunt.”

Nilgün Akyil-Kalin

deskundige educatie, stad Beringen

Onderwijs

We verhoogden de ouderbetrokkenheid in scholen in Leopoldsburg, Hasselt en Tongeren samen met de scholen en Ligo.

We verkleinden de digitale kloof in het onderwijs. In Leopoldsburg breidden we de digibieb uit en zetten we via samenwerkingen in op het verhogen van computervaardigheden.

In Hasselt en Tongeren werkten we samen met het lokaal bestuur en scholen aan een huiswerkbeleid en huiswerkbegeleiding.

In samenwerking met de stad Beringen slaagde Brede School Beringen erin om kwetsbare kinderen te laten deelnemen aan het vrijetijdsaanbod dankzij een aanbod op maat en gerichte communicatie.

Samen met ervaringsdeskundigen, scholen en de gemeente maakten we een signalenkaart op maat van Dilsen-Stokkem. Hiermee kunnen basisscholen maatschappelijke kwetsbaarheid sneller detecteren en erop inspelen met welzijnspartners. We startten met vormingen die de signalenkaart introduceren bij de schoolteams.

“Om de 2 weken komen we samen met een groep anderstalige mama’s. Het lijkt op een gezellige koffieklets, maar er zit zoveel meer achter. We leggen bruggen naar andere diensten zoals de bib, het Huis van het kind, de opvoedingswinkel, Kind & Gezin, het CAW en de jeugddienst. We willen een veilige omgeving bieden waar de mama’s kunnen komen met hun vragen, ervaringen en bezorgdheden over hun kinderen: thuis, op school, in de sportclub, met vriendjes ... We gaan aan de slag met hun verhaal en gaan samen met hen op zoek naar antwoorden. De mama’s versterken elkaar en vinden steun bij de groep. Vanuit Ligo ondersteun ik Greetje in dit proces door er in de eerste plaats ‘te zijn’ en een vertrouwenspersoon te zijn voor de mama’s, waardoor de verhalen vanzelf naar boven komen.”

Rosalie Janssens

educatief medewerker, Ligo Limburg-Zuid

**“Onderwijsopbouw-
werk heeft in onze
kleuterschool heel wat
opgebracht: kennis-
maken met Ligo, door
een andere bril kijken,
theoretische kaders
zoals de puttentheorie
leren kennen ... We
kregen een zicht op
verschillende dien-
sten die hulpverlening
bieden voor socio-emotionele zorgen. We kregen de
kans om kennis te maken met armoedeverenigingen
en verbinding te leggen. De quote die nog vaak
herhaald wordt en is blijven hangen: ‘Ga er niet
vanuit dat alles evident is voor alle gezinnen.’”**

Diane Bielen

zorgcoördinator kleuterscholen, Sint-Michiel, Leopoldsburg

**“Na een jarenlange samenwerking met opbouw-
werker Greetje zijn wij als school nu zelf in staat
om het project ‘De Peuterbabbel’ succesvol
verder te zetten. Daarnaast heeft Greetje ook
de fundamenten gelegd voor onze ouderwerking
op school, een project dat wij samen met de ouders
verder uitbouwen.”**

Melissa Marcotti

directeur, Basisschool De Puzzel, Hasselt

“De Brede School is een geweldige laagdrempelige manier om kinderen kennis te laten maken met theater. Fijn ook om te zien hoe sommigen dankzij dit initiatief de weg naar onze reguliere werking vinden.”

Ingrid Dullens

artistiek leider van Theaterhuis Mals Vlees

Sociale bescherming

Dak- en thuislozenwerking Café Anoniem en de 5 armoedeverenigingen die we ondersteunen, gingen de strijd aan tegen onderbescherming. In dialoog met lokale besturen bekeken we hoe zij sterker kunnen inspelen op de noden van kwetsbare inwoners en beleidsparticipatie kunnen bevorderen.

Het Trefpunt Armoede zette samen met armoedeorganisaties in op sensibilisering en het verhogen van kennis over structurele armoedebestrijding met een schoenenactie en schoenenparcours op 17 oktober.

In Beringen-Mijn bouwden we het inloophuis verder uit met de stad Beringen: een vertrouwde, laagdrempelige ontmoetingsplaats waar mensen gemakkelijk binnenwandelen en warm onthaald worden.

In Beringen en Maasmechelen werkten we een armoedetoets uit voor een gedragen, integraal en inclusief gemeentelijk armoedebeleid.

We ondersteunden 12 gemeenten bij het uitbouwen van een zorgzame buurt. We gaven ook advies aan gemeenten die een subsidiedossier indienden voor een zorgzame buurt.

32 Limburgse gemeenten met samen meer dan 60 organisaties zijn inmiddels lid van sociaal distributieplatform Depot Margo. De mobiele sociale kruidenier 'Winkel op Wielen' werkt met pop-upwinkels in Bilzen, Nieuwerkerken en Riemst.

“Atelier Zwiep en SAAMO bundelden creatieve krachten om Genkse jongeren en dak- en thuislozen samen te brengen voor een bijzonder fotoproject. Dit initiatief reikte verder dan alleen plaatjes schieten. Jongeren kregen inzicht in de complexe realiteit van dakloosheid en armoede door samen te werken en verhalen te delen. Het vergrootte het maatschappelijk bewustzijn van de jongeren en doorbrak stigma's. Het project maakt de problematiek ook tastbaar voor een ruimer publiek en daagt vooroordelen uit. De reizende tentoonstelling is een katalysator voor open gesprekken, waarbij we proberen bruggen te slaan tussen verschillende werelden en bij te dragen aan een samenleving waarin iedereen zich gehoord en gezien voelt.”

Fedor Schafranski

Atelier Zwiep, GIGOS Genk

“Op 17 oktober organiseerde SAAMO naar aanleiding van de Werelddag tegen armoede een activiteit in onze gemeente. Als bevoegd schepen werd me gevraagd om een schoenenparcours af te leggen om alzo te kunnen ervaren waar mensen die in armoede leven dagdagelijks mee te maken hebben.

De verscheurende keuzes die je moet maken zijn toch wel aangrijpend. Geef ik mijn laatste centjes aan een klein verjaardagsfeestje voor mijn kind of gebruik ik deze middelen voor mijn budgetmeter zodat we niet in de koude moeten zitten. Ook de administratieve rompslomp waarmee je te maken kan hebben is me wel bijgebleven. Eveneens de deuren die dicht blijven voor mensen die in moeilijke situaties moeten leven zijn schrijnend. Dit alles heeft nog eens invloed op je mentale weerbaarheid. Het gevoel van: ik hoor er niet bij. Dat knaagt aan je.

Nochtans, het kan velen onder ons overkomen. Een plotse gebeurtenis door een overlijden, scheiding, jobverlies of ziekte kan een grote invloed hebben op het (gezins)inkomen.”

Nico Geeraerts,

6de schepen, gemeente Heusden-Zolder

Zorgzame buurten

“De kracht van het project #Iedereen buitengewoon in Paspoel schuilt zonder meer in het veelzijdig netwerk dat doorheen de tijd werd opgebouwd. Meer dan 30 partners uit het brede middenveld wisten elkaar te bestuiven tot unieke samenwerkingen steeds vertrekkend vanuit de noden en mogelijkheden van de buurt. Dankzij SAAMO en opbouwwerker Tim waait er nu een frisse dynamiek doorheen de buurt die tot verbinding met elkaar noopt. Ook nieuwe diensten vinden nog steeds hun weg naar Paspoel waardoor er blijft geschreven worden aan een warm, zorgzaam verhaal.”

Brecht Jans

Coördinator Buurtgerichte Zorg,
Dienstencentrum de Piepel, Tongeren

Wonen

Mensen in kwetsbare posities maken zich zorgen over hun energiefactuur. We werkten een methodiek uit waarbij bewoners zich bewust worden van hun energieverbruik en hun energiekosten beheersbaar kunnen houden. In samenwerking met STEBO en stad Tongeren rolden we dit model uit in een 20-tal huishoudens.

We kaartten op verschillende beleidsniveaus en overlegtafels het grote tekort aan sociale woningen aan.

Voyageurs kampen met een structureel tekort aan standplaatsen. We lieten hun stem weerklinken op verschillende beleidsniveaus.

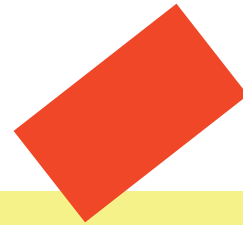
We vertolkten de stem van maatschappelijk kwetsbare groepen bij de nieuwe Limburgse huisvestingsmaatschappij WIL.

“Ik vind de Focusgroep Wonen zeer interessant vanwege al de veranderingen die gaande zijn binnen de sociale huisvesting. Opbouwwerker Nathalie was steeds goed op de hoogte van alle ontwikkelingen, waardoor vragen zeer snel beantwoord konden worden. Hierdoor is het voor mezelf ook makkelijker om de gasten goed te informeren. Daarnaast was er ook tijd om samen in gesprek te gaan en ideeën met elkaar uit te wisselen. Hieruit werden dan weer signalen gefilterd, waarmee er verder aan de slag wordt gegaan. Wat mij vooral zal bijblijven is dat mensen openstaan voor alternatieve woonvormen. Een caravan, tijdelijk onderdak in een leegstaande woning volgens het antikraak-principe, tiny house ... onderdak zou zoveel toegankelijker kunnen zijn, als we wat meer zouden durven experimenteren.”

Jasper Raymaekers

Straathoekwerker LISS / Cabrio, CAW Limburg

“Wonen in Limburg zet in op het realiseren van levendige buurten waar bewoners zich thuis voelen, waar het aangenaam vertoeven is en waar iedereen kan bouwen aan een mooie toekomst. SAAMO is een cruciale partner in dit verhaal. De buurtopbouwwerkers van SAAMO staan dicht bij onze bewoners en zijn belangrijke bruggenbouwers tussen de woonwijken en de woonmaatschappij. Wij werken samen met SAAMO in verschillende buurthuizen en wijkcentra en doen beroep op hen als klankbord in communicatie naar onze huurders. Daarnaast schakelen we hen ook in voor het afnemen van tevredenheidsbevragingen in het kader van de optimalisatie van onze dienstverlening. De medewerkers van SAAMO staan steeds open voor nieuwe initiatieven en denken graag mee ten voordele van onze bewoners.”

Reinout Van der Sijpe,

directeur klant en bewoners, Wonen in Limburg (WIL)

bedankt, vrijwilligers!

688 vrijwilligers zetten hun talenten in om samen met SAAMO Limburg sociale uitsluiting aan te pakken. In het kader van 30 jaar SAAMO Limburg zetten we de vrijwilligers in de bloemetjes met een vrijwilligersavond.

Zo ondersteunen onze vrijwilligers onze organisatie:

- bestuur
- werkgroepen
- workshops
- huisbezoeken
- huiswerkbegeleiding
- onthaal bij inloopmomenten
- buddywerking
- tweedehandswinkels
- volkstuintjes
- koken, bedienen, afwassen ...

 **samen
uitsluiting
aanpakken**

SAAMO

Limburg

SAAMO Limburg vzw
Marktplein 9 bus 21
3550 Heusden-Zolder
www.saamolimborg.be

volg ons op

www.facebook.com/SAAMOLimburg
www.instagram.com/saamo_limborg/
www.linkedin.com/company/saamo-limborg
www.twitter.com/SAAMO_Limborg
www.vimeo.com/saamolimborg
<https://saamolimborg.be/radio-saamo-limborg/>